

Sven Eliasson vår nordligaste medlem

18 mil från Kiruna, vid gränsen till Finland, och inte långt från norska gränsen, ligger Karesuando. Älven byter namn i stort sett mitt i byn. Norrut heter den Könkämä-älven och söderut Muonio älv.

I Karesuando finns en distriktssköterskemottagning, dit läkare kommer en eller ett par gånger per vecka. Här finns också post, butik, bibliotek, gymnastik- och simhall. Skolan sträcker sig upp till årskurs 9. Gymnasietiden tillbringas i Kiruna, där ungdomarna får bo under veckorna. På fredagskvällarna kommer de hem, och byn fylls återigen av ungdomar, men på söndagskvällarna tar bussen dem tillbaka till Kiruna.

Här hittar man alltså Reumatikerförbundets nordligaste medlem, Sven Eliasson, som fick sin RA-diagnos 1987. Han är relativt ung, född 1962, men i mångt och mycket är hans liv och vardag väldigt olik många andras, både friska som sjuka. Sven är född i Karesuando, och tillsammans med brodern och fadern driver han en Statoil-mack, som också utgör utskänkningsställe för systembolaget.

Men det som gör Svens vardag lite tuffare och annorlunda än andras, är att han är ensamstående med tre barn. Dagarna i macken blir långa.

– Jag borde inte vara sjuk, får inte bli sämre, hinner helt enkelt inte med att vara borta från arbetet, säger han.

– Dessutom tar ansvaret om barnen

sin tid. Det minsta barnet är fyra år, det äldsta sjutton.

Sven försöker anpassa arbetet allt efter dagskonditionen. Intaget av mediciner är för tillfället minimalt. Men när han får frågan hur i all sin dar han gör när lederna smärta för mycket, ja då visar han glatt upp ett kattskinn, som kommer till användning relativt ofta. Och trots eller ej, men kattskinnet tycks hjälpa.

Fritiden

På dessa breddgrader tar man tillvara på det som naturligt finns runt omkring. Här kommer jakt och friluftsliv i första, andra och även tredje hand. Det är älgjakt, sjöfågeljakt, fiske, skoter- och skidåkning man ägnar sig åt.

Även om Sven mår riktigt dåligt, så ger han sig gärna ut till skogs, med bössan på axeln och hunden vid sin sida. Men visst är det mer än ett vilt som gått Svens bössa förbi, för ibland tar det tid att få bössan upp till axeln när reumatismen gör sig påmind och det är inte alltid som han hinner få bössan skjutklar, även om viltet står på lagom avstånd.

Sven har många järn i elden, bl a är han ordförande i Karesuan-do byasamverkan. På små orter får man ta saken i egna händer för att få liv i bygden. Och det görs det sannerligen här. Bl a så ordnas Sveriges största pimpeltävling, och då kan 2 000–3 000 personer komma. Livet blir vad man gör det till, och här uppe hjälps man åt, oavsett om man är ung eller gammal, frisk, eller som Sven, kroniskt sjuk.

Värdefull tystnad

– Tystnaden är värdefull, många tycks inte förstå hur viktigt det är att enbart få finnas till, berättar Sven, nästan filosofiskt.

– Tänk bara att gå i skogen, lägga sig ner på marken och bara titta upp på himlen. Det är många gånger de enkla sakerna som är storslagna. Och mot vårvintern, när man gör sig en bädd i det fria och övernattar under bar himmel, låter elden lysa och värma en genom nattens timmar, ja då kan livet inte vara bättre.

Barnen brukar ibland tas med på dessa både dagliga och nattliga utflykter, och på det viset de lär sig naturligt att både jaga och fiska.

Sjukvården

Det är alltså 18 mil till Kiruna, där dr Kjell Stålnacke arbetar viss del av sin läkartid som reumatolog. Men det är ca 40 mil till Reumaten i Boden (som nu flyttar till nya Sunderby-sjukhuset). 40 mil för att komma till specialister, till rehabilitering m m. Helt ofattbara avstånd för många, men en del av vardagen här uppe. Man förstår att många faktiskt åker över till finska sidan. Inte bara för att få en cortison-spruta, utan också för att få antibiotika mot en förkylning t ex.

Drömmar om rehabilitering

Svens sjukdom syns inte alltid, men man kan se på honom att han rör sig lite mer försiktigt och lite stelare än andra. Om det är något han önskar sig? Jo men visst: Rehabilitering under några veckor, där han får tänka på sig själv, träna upp kroppen, bli lite mjukare och kanske få hjälp med sina smärtande fötter. Fötterna är hans största bekymmer, och han har inte hittat de skor som skulle kunna avlasta och hjälpa honom att gå och stå bättre. Men hela tiden återkommer han till att oavsett hur ont han än har och hur stel han än är, bara han får komma ut i skogen, så lättar det.

Vid en direkt fråga vad han gör på sin semester, blir han plötsligt både frågande och lätt road.

– Semester, vad är det? Jo, kanske små stunder och ibland någon halv dag. Det bara blir så. Och förresten behöver man inte åka någonstans, allt man behöver för sin fritid finns ju här.

Och så detta med kvinnor

Visst finns det en saknad av en kvinna vid Svens sida. Vad skulle då hända om det dök upp en kvinna från södra Sverige och tyckte uppstod? Vad skulle hon t ex arbeta med.

– Hon skulle självklart få jobb här hos mig på macken, säger Sven med sitt stora och vinnande leende. Och nog glittrade väl hans ögon lite extra vid blotta tanken?

Greta Thorén

fonder

Reumatikerförbundet förvaltar många fonder där medlemmar och andra kan söka bidrag för olika ändamål. Här är några fonder som söker bidragsgivare:

Sök kursbidrag från Olle Löfgrens stipendiefond

Vill du delta i reumatologiska kongresser eller kurser, i första hand inom Europa? I så fall kan du söka pengar från Olle Löfgrens stipendiefond. För att kunna söka stipendium måste man uppfylla följande villkor:

- vara reumatiker - diagnos uppges i ansökan
- ha varit medlem i Reumatikerförbundet i minst tre år vid ansökningstidens utgång
- vara villig att på olika sätt sprida information om konferensen

Ange ändamål, kostnad och sökandens funktion. Sänd ansökan till: Olle Löfgrens stipendiefond, Reumatikerförbundet, Box 12851, 112 98 Stockholm.

Vill du söka bidrag till rehabilitering utomlands?

I så fall kan du söka pengar från Astrid och Gösta Gyllmars Donationsfond. Fondens syfte är att gynna behövande reumatiker som fyllt 65 år till rehabilitering under tre veckor. Förutsättningarna för att kunna beviljas bidrag ur fonden är:

- att du har varit medlem i Reumatikerförbundet under tre år i följd.
- att du inte beviljats annat bidrag från Reumatikerförbundet under de tre senaste kalenderåren
- att du har fyllt 65 år

Fonden är inkomstprövad, de lämnade inkomstuppgifterna skall styrkas av kurator. Beviljat bidrag ligger till sökandens förfogande under sex månader.

Observera att det ej går att kombinera denna fond med ansökan till rehabilitering utomlands ur Reumatikerfonden. Ansökan görs på blankett som rekvideras från Reumatikerförbundet, tel 08-692 58 00.

Bidrag till universitets och högskolestudier

Kan du söka från en annan del av Astrid och Gösta Gyllmars Donationsfond. Fondens syfte är att underlätta studierna för reumatiker på universitet och högskolenivå. Förutsättningarna för att kunna erhålla bidrag ur fonden är:

- att du varit medlem i Reumatikerförbundet i tre år i följd
- att du inte beviljats annat bidrag från Reumatikerförbundet under de tre senaste kalenderåren
- att du med intyg från kurator/studierektor kan styrka att du är inskriven i den skola du uppger

Du kan söka till allt som är knutet till ditt skolarbete, dock ej till ekonomisk hjälp. Beviljat bidrag står till sökandens förfogande under sex månader. Ansökningsblankett rekvideras från Reumatikerförbundet, tel 08-692 58 00.

Ansökningarna skall vara Reumatikerförbundet tillhanda senast den 15 november 1999.